

Jæren friluftsråd

Kontakt saksbehandler

John Inge Johnsen, 51 56 89 09

Att. Øystein Dahle

Jærestrendene landskapsvernområde. Dispensasjon til omlegging av tilkomststi fra P-plass til Vigdelstranden på gnr. 21/45, Sola kommune

Vedtak

En tilrettelegging som omsøkt er i tråd med forvaltningsplanen for Jærestrendene landskapsvernområde. Tiltakene har et allment rettet bruksformål, direkte knyttet til den aktuelle lokaliteten. Statsforvalteren mener derfor at dispensasjon ikke medfører uheldig presedensvirkning.

Den nye tilkomsttraseen vil ha liten avgrenset virkning på vegetasjon og landskap, samtidig som en vil få redusert tråkk i sårbare naturtyper. Statsforvalteren finner derfor å kunne gi dispensasjon fra verneforskriften §§ 3A-1, og -9 jf. §§ 4-1 og 5-1 til de omsøkte tiltakene.

Det er knyttet følgende vilkår til dispensasjonen:

- Maskinførere skal ha kjennskap til at området er vernet og at de har et særskilt ansvar når det gjelder graving, kjøring m.m. i verneområdet.
- Det må skiltes og etableres grind/stengsel for å unngå mopedkjøring til stranden
- Det må etableres en «tauled» eller eventuelt gjerde fram til første bru, dersom det viser seg uønsket ferdsesslitasje fra stien og ut i bakdynene.

Klagerett

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim. En eventuell klage skal stiles til Direktoratet, men sendes om Statsforvalteren for uttale. Klagefristen er 3 uker fra De mottar dette svaret.

Søknad

Vi viser til søknad av 14.06.2021 fra Jæren Friluftsråd, om å anlegge ny sti-trase fra P-plass til strandflaten på gnr. 21/45 for bedre kanalisering av ferdselen utenom sårbar natur.

Jærens friluftsråd i samarbeid med Sola kommune, SNO og Statsforvalteren har vurdert flere stitraser med tanke på hensyn til sårbar natur, slitasje, universell tilrettelegging og folks turvaner. Den nye stitrassen blir 160 m lang, og 1,5 m bred og er inntegnet på kart. Traseen krysser en bekk som renner ut på Vigdelstranden og det er derfor behov for to bruer med rekkverk. Stien gruslegges med 5-15 cm gruslag og blir tilrettelagt for rullestol/barnevogn og i forhold til driftsoppgaver som Jæren Friluftsråd utfører. Det blir ellers anlagt en voll på P-plassen for å hindre at den gamle stitrassen nyttes, og for å lede ferdselen til ny trase. Dagens sti av gamle jernbanesviller er i dårlig stand og svillene vil bli levert til mottak for spesialavfall og eldre bruer fjernes. Kyststien her vil ellers bli tilrettelagt med «hoppesteiner» for kryssing av bekken nord på strandflaten.

Hjemmelsgrunnlag

Jærstrendene landskapsvernområde med tilhørende biotopfredinger ble vernet på nytt etter naturvernloven ved Kronprinsregentens resolusjon av 12. desember 2003. Naturvernloven er erstatta av lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009. Statsforvalteren i Rogaland er satt til å forvalte verneområdet.

Formålet med landskapsvernet er å ta vare på det egenartede natur- og kulturlandskapet på Jærstrendene med sine særmerkte strandtyper og de geologiske, botaniske, zoologiske og kulturhistoriske element som medvirker til å gi området et særpreg.

I følge § 3A-1 er alle inngrep og tiltak som vesentlig kan endre eller innvirke på landskapet sin art eller karakter forbudt, herunder mellom annet uttak eller utfylling av masse, bygging og utbedring av veier, og andre anlegg og faste innretninger. Oppstillingen er ikke fullstendig.

I følge § 3A-9 er motorferdsel på land forbudt.

I følge § 4-1 er reglene i § 3 ikke til hinder for skjøtsel og forvaltingsformål herunder nødvendig motorferdsel.

I følge § 5-1 kan forvaltningsmyndigheten etter søknad og på vilkår gi dispensasjon til mellom annet innretninger som er nødvendige i forbindelse med allmenne friluftsinteresser, under forutsetning av at tiltakene kan tilpasses landskapet.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 om bærekraftig bruk, jf. § 7 skal ellers legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet.

Vurdering

Deler av omsøkte tiltak kommer i strid med verneforskriften og krever dispensasjon for gjennomføring.

§ 8. kunnskapsgrunnlaget:

Det er utarbeidd forvaltningsplan for området og kunnskapsgrunnlaget her er svært godt. Vigdel har sanddynestrand med primærdyner, dynetrau, dynehei og dyneeng. Vegetasjonen her er svært sårbar i forhold til slitasje, og inneholder sjeldne og trua naturtyper, planter og fugl. Viktige bevaringsmål her er å bevare sanddynene og restaurere og utvikle dyneheien.

Vigdelstranden er et mye besøkt friluftsområde, med en del slitasje i bakdynelandet på grunn av ferdsel til og fra stranden. Selv om det i sin tid er anlagt svillesti for å kanalisere ferdselen her, går mange utenom denne stien. Tilkomsten til stranden er ellers noe problematisk, da stien går gjennom det aktive dynebeltet like ved bekken som renner ut på stranden her, og som til tider eroderer inn i

dynebeltet og tilkomststien. For å redusere ferdselen og slitasjen i bakdynelandskapet er det ønskelig å flytte stien til nordsiden av bekken, langs innmarksbeite og nærmere P-plassen. Området er svært mye brukt og det er behov for oppgradering av tilkomststien. Slitasjeproblematikken og utfordringer i forhold til ferdsel er nevnt i forvaltningsplanen. Det er derfor naturlig at en ser på nye løsninger i denne sammenheng, for å ivareta kvalitetene i området.

§ 9. føre-var-prinsippet:

Prinsippet skal nyttes i tilfeller der det kan være tvil om konsekvensene for miljøet og verneverdiene. Omlegging av stien er i første rekke for å kanalisere ferdselen bedre og skjerme sårbare naturtyper.

§ 10. økosystemtilnærming og samlet belastning:

Det er viktig at hovedstien til stranden er godt opparbeidet da denne kanaliserer de fleste besøkende til området, og er derfor svært viktig i forhold til skjerming av sårbar natur/ vegetasjon.

Den nye stien vil bli lagt på en rygg i terrenget gjennom ca. 60 m dynebakland fra P-plass fram til bekk som krysses med bro, deretter vestover langs bekk og beite på sanddynemark fram til strandflaten og på ny kryssing av bekken med bro. Stien går fortsatt gjennom truet naturtype, men det er ikke kjent spesielle arter fra stitrasen her som krever spesiell oppmerksomhet ved opparbeiding. Ved å flytte stien til nordsiden av bekken vil en trolig få ledet det meste av ferdselen utenom sårbar dynehei og dyneeng.

Dersom det i ettertid viser seg at ferdsel ut fra stien gir skader på vegetasjonen må det etableres ett ledegjerde/ «tauled» langs første del av stien fram til bekk. En bør ellers vurdere en form for «grind» og skilting for å unngå mopedkjøring på stien til stranden.

Bekken som renner ut på stranden, dreier nordover, før den renner ut i havet i nordvest-enden av stranden/bukten. Bekken skifter stadig løp og det kan til tider være vanskelig å komme seg over tørrskodd. Det er følgelig krevende å etablere noe bro her, noe som fører til slitasje i overgangen til primærdyner. En ønsker derfor å legge ut noen «hoppesteiner» som er litt høyere enn vannstanden, men hvor vannet kan renne mellom for at folk skal komme tørrskodd over til andre siden. Det ligger noe stein naturlig her i dag, slik at en tilføring av enkelte «flate hoppesteiner» vil ha liten innvirkning på miljøet her.

§ 11. kostnader ved miljødeleggelse skal bæres av tiltakshaver:

Tiltakshaver er fullt og heilt ansvarlig for planlagte tiltak og skader på eventuelle verneverdier, noe som i dette tilfelle ikke er forventet.

§ 12. miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder:

Jæren Friluftsråd som står som ansvarlig søker har lang erfaring med skånsomt arbeid innenfor sanddyneområdene langs Jærkysten. Statsforvalteren har derfor god erfaring med at arbeidene blir gjennomført på en faglig forsvarlig måte.

Den gamle stien av jernbanesviller vil bli fjernet og levert til mottak for spesialavfall.

Med hilsen

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernssjef

John Inge Johnsen
naturvernkonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Sola kommune Postboks 99 4097 SOLA